

1 Po spełnieniu jakich warunków można uzyskać rozwód?

W chwili wszczęcia postępowania miejsce zamieszkania jednego z małżonków znajdowało się terytorium Irlandii.

LUB

Miejsce zwykłego pobytu jednego z małżonków znajdowało się na terytorium Irlandii przez okres jednego roku przed datą wszczęcia postępowania.

(Artykuł 39 ust. 1 lit. a) i b) ustawy o rozwodzie z 1996 r. [Family Law \(Divorce\) Act, 1996](#))

2 Jakie są podstawy orzeczenia rozwodu?

Sąd (sąd okręgowy (*Circuit Court*) łącznie z Wysokim Trybunałem (High Court) - art. 38 ust. 1) powinien uznać, że zostały spełnione poniższe przesłanki: w dniu wszczęcia postępowania małżonkowie zamieszkiwali oddzielnie przez przynajmniej cztery lata z pięciu poprzedzających lat lub przez okresy wynoszące łącznie cztery lata w okresie pięciu poprzedzających lat;

ORAZ

nie można racjonalnie przypuszczać, że małżonkowie się pogodzą;

ORAZ

podjęto lub zostaną podjęte wszelkie środki wobec małżonków i innych pozostających na ich utrzymaniu osób, jakie w danych okolicznościach sąd uzna za właściwe.

(Artykuł 5 ust. 1 ustawy)

3 Jakie są skutki rozwodu w odniesieniu do:

3.1 osobistych relacji pomiędzy małżonkami (np. nazwisko)?

Związek małżeński, na temat którego orzeka sąd, zostaje rozwiązany, a byli małżonkowie mogą zawrzeć nowy związek małżeński (art. 10 ust. 1).

3.2 podziału majątku małżonków?

Wydając wyrok w sprawie rozwodowej, sąd może orzec o wyrównaniu dorobku małżonków (*property adjustment order*) – art. 14 ust. 1 – majątek może być zbyty, podzielony równo lub przekazany jednej ze stron.

3.3 małoletnich dzieci małżonków?

Orzekając o rozwodzie, sędzia – w granicach swojego uznania – może zawrzeć w wyroku wskazówki dotyczące dobra każdego członka rodziny, który pozostaje na utrzymaniu i jest dzieckiem, pieczy nad nim i prawa do osobistej styczności z nim (art. 5 ust. 2 ustawy). Dobro dziecka stanowi interes nadrzędny.

(Aby uzyskać więcej informacji, należy zapoznać się arkuszem informacyjnym na temat odpowiedzialności (władzy) rodzicielskiej w Irlandii).

3.4 obowiązku alimentacyjnego względem współmałżonka?

Orzekając o rozwodzie, sąd może zasądzić świadczenie alimentacyjne na rzecz dowolnej ze stron, przy czym świadczenie to wygaśnie z chwilą ponownego zawarcia związku małżeńskiego przez uprawnioną stronę – (art. 13 ustawy).

Sąd może również zasądzić podział ekspektatyw emerytalnych (*pension adjustment order*) na rzecz dowolnej ze stron – art. 17 ustawy.

(Aby uzyskać więcej informacji, należy zapoznać się z arkuszem informacyjnym na temat świadczeń alimentacyjnych w Irlandii).

4 Co w praktyce oznacza termin prawny „separacja sądowa”?

Separacja prawna (sądowa) umożliwia małżonkom, którzy zaprzestali wspólnego pożycia, ułożenie sobie na nowo samodzielnego życia na stałe.

Wydanie wyroku o separacji sądowej umożliwia sędziemu rozstrzygnięcie dodatkowo kwestii dotyczących dzieci, świadczeń alimentacyjnych, płatności, praw emerytalnych, domu rodzinnego oraz innej własności. Nie istnieje możliwość rozwiązania związku małżeńskiego wyrokiem o separacji sądowej. Zatem małżonkowie, którzy zaprzestali wspólnego pożycia, i w sprawie których orzeczono o separacji, muszą wnieść o rozwód przed zawarciem następnego związku małżeńskiego.

(Artykuł 8 ustawy o separacji sądowej i reformie prawa rodzinnego z 1989 r. [Judicial Separation and Family Law Reform Act, 1989](#).)

5 Jakie są warunki orzeczenia separacji sądowej?

Spełniona musi zostać co najmniej jedna z poniższych przesłanek:

1. małżonek dopuścił się zdrady;
2. małżonek zachowuje się w sposób nieracjonalny lub okrutny;
3. małżonek porzucił rodzinę na rok;
4. małżonkowie nie zamieszkują razem przez okres jednego roku i obie strony zgadzają się na separację;
5. małżonkowie nie zamieszkują razem od trzech lat;
6. doszło do rozkładu pożycia małżeńskiego w takim stopniu, że sąd może stwierdzić, że normalna więź małżeńska nie istnieje przynajmniej od roku.

(Artykuł 2 ustawy o separacji sądowej i reformie prawa rodzinnego z 1989 r.)

6 Jakie są skutki prawne separacji sądowej?

Separacja sądowa oznacza wygaśnięcie obowiązku wspólnego zamieszkiwania, przy czym nie dochodzi do rozwiązania związku małżeńskiego. Żona może nadal nosić nazwisko swojego męża.

W odniesieniu do kwestii finansowych utrzymanie zostaje obowiązek łżenia na drugiego małżonka, a sąd może zasądzić świadczenie alimentacyjne na rzecz jednej ze stron, chociaż nie istnieje możliwość uwzględnienia winy stron. Jednak tak jak w przypadku rozwodu orzeczenie separacji oznacza zniesienie więzi małżeńskiej.

Utrzymane zostaje prawo do dziedziczenia, z wyjątkiem sytuacji, w której separację orzeczono ze względu na wyłączną winę jednego z małżonków.

Strony mogą wnieść do sądu o zniesienie separacji sądowej. Sąd zniesie separację sądową, jeżeli może stwierdzić, że doszło do pojednania i że strony zamierzają podjąć ponownie pożycie małżeńskie.

Przekształcenie separacji sądowej w rozwód

Na wniosek jednego z małżonków wyrok o separacji sądowej może zostać przekształcony *ipso iure* w wyrok o rozwodzie, pod warunkiem że separacja sądowa trwała trzy lata. W tym przypadku sędzia orzeka o rozwodzie oraz o jego następstwach.

Jeżeli separację sądową orzeczono na zgodny wniosek stron, zostanie ona przekształcona w rozwód jedynie wówczas, gdy strony wniosą wspólnie o orzeczenie rozwodu.

7 Co w praktyce oznacza termin „unieważnienie małżeństwa”?

Przyjmuje się fikcję prawną, że małżonkowie nigdy nie zawarli związku małżeńskiego.

8 Jakie są warunki orzeczenia unieważnienia małżeństwa?

Musi zostać spełniona przynajmniej jedna z poniższych przesłanek:

w chwili wszczęcia postępowania miejsce zamieszkania jednego z małżonków znajdowało się terytorium Irlandii;

w chwili wszczęcia postępowania miejsce zwykłego pobytu jednego z małżonków znajdowało się od jednego roku na terytorium Irlandii;

jeden z małżonków zmarł przed tą datą,

przy czym

w chwili zgonu miejsce zamieszkania tego małżonka znajdowało się na terytorium Irlandii; lub

w chwili zgonu miejsce zwykłego pobytu tego małżonka znajdowało się na terytorium Irlandii od jednego roku.

9 Jakie są skutki prawne unieważnienia małżeństwa?

Uznaje się, że małżeństwo nigdy nie istniało. Każda ze stron może zawrzeć nowy związek małżeński. Stronom nie przysługuje wzajemne prawo do dziedziczenia ani nie ciąży na nich obowiązek łożenia na rzecz drugiej strony lub udzielania jej pomocy. Dzieci zrodzone z tego małżeństwa są uznawane za dzieci nie pochodzące ze związku małżeńskiego.

10 Czy istnieją jakieś alternatywne sposoby, poza drogą sądową, rozwiązywania problemów związanych z rozwodem?

Istnieje możliwość uregulowania w drodze mediacji – bez wszczęcia postępowania sądowego – spraw dotyczących kwestii finansowych, majątku i dzieci, przy czym jedynie sąd może orzec separację sądową lub rozwód.

11 Gdzie należy złożyć pozew/wniosek o rozwód/separację sądową/unieważnienie małżeństwa? Jakich formalności należy dopełnić i jakie dokumenty należy załączyć do pozwu/wniosku?

Sąd okręgowy (*Circuit Court*) lub Wysoki Trybunał (*High Court*) są właściwe do orzekania w postępowaniu o rozwód/separację sądową/unieważnienie małżeństwa.

Postępowanie o rozwód/separację sądową wszczyna się w sądzie okręgowym poprzez wniesienie pisma procesowego zwanego *civil bill* i złożenie go w sekretariacie właściwego miejscowo sądu. Przebieg postępowania jest uregulowany w regulaminie sądów okręgowych z 2001 r. (*Order 59 Rule 4 of the Circuit Court Rules 2001*).

W przypadku Wysokiego Trybunału postępowanie w sprawie rozwodu/separacji sądowej wszczyna się w drodze szczególnego wezwania do stawienia (*special summons*), które wystawia Biuro Centralne (*Central Office*). Postępowanie jest uregulowane w regulaminie sądów najwyższych (*Order 70A of the Rules of the Superior Courts; S.1 No. 343 of 1997*). Postępowanie o unieważnienie małżeństwa w Wysokim Trybunale wszczyna się, kierując pismo procesowe zwane *petition* do Biura Centralnego. Postępowanie jest uregulowane w regulaminie sądów najwyższych (*Order 70 of the Rules of the Superior Courts*).

12 Czy mogę uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania?

Tak – za pośrednictwem **Rady Pomocy Prawnej** (*Legal Aid Board*), po uwzględnieniu sytuacji finansowej.

13 Czy istnieje możliwość wniesienia odwołania od orzeczenia rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa?

Wyrok Wysokiego Trybunału w sprawie apelacji od wyroku sądu okręgowego w postępowaniu o rozwód/separację sądową/unieważnienie małżeństwa jest ostateczny i nie podlega dalszemu zaskarżeniu – art. 39 *ustawy o sądach z 1936 r.* (*Courts of Justice Act, 1936*).

Od każdego wyroku wydanego w pierwszej instancji przez Wysoki Trybunał w postępowaniu o rozwód/separację sądową /unieważnienie małżeństwa przysługuje środek zaskarżenia do Sądu Najwyższego.

14 Co powinienem zrobić, aby państwo członkowskie uznało orzeczenie rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydane przez sąd innego państwa członkowskiego?

Aby uzyskać to szczególne zaświadczenie, należy zwrócić się do właściwego sądu (sądu okręgowego lub Wysokiego Trybunału) w Irlandii, zgodnie z art. 29 ust. 1 lit. d) i e) *ustawy o prawie rodzinnym z 1995 r.* (*Family Law Act 1995*). Postępowanie w sądzie okręgowym zostaje wszczęte w drodze wniesienia pisma procesowego właściwego dla postępowania cywilnego zwanego *civil bill*, natomiast postępowanie w Wysokim Trybunale wszczyna się w drodze wydania wezwania do stawienia (*special summons*).

15 Do którego sądu należy się zwrócić, aby sprzeciwić się uznaniu orzeczenia rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydanego przez sąd innego państwa członkowskiego? Jaka procedura ma zastosowanie w takich sytuacjach?

Ze względu na zapisaną w konstytucji możliwość orzeczenia rozwodu, irlandzkie sądy (Wysoki Trybunał lub sąd okręgowy) podejmą decyzję, czy rozwód orzeczony w państwie trzecim można uznać w Irlandii.

16 Jakie przepisy prawa odnoszące się do rozwodu stosuje sąd w postępowaniu rozwodowym pomiędzy małżonkami, którzy nie mieszkają w danym państwie członkowskim, lub którzy są obywatelami różnych państw?

Przesłanki rozwodu w Irlandii są określone w art. 38 ustawy o rozwodzie z 1996 r. (*Section 38 of the Family Law (Divorce) Act, 1996*).

Małżonek, który nie zamieszkuje w Irlandii, bądź który nie ma obywatelstwa irlandzkiego, może wnieść o rozwód w Irlandii, jeżeli spełnia jedną z przesłanek określonych w art. 39 ust. 1 lit. a) i b) ustawy o rozwodzie z 1996 r. (*Sec. 39 (1) (a) & (b) of the Family Law (Divorce) Act, 1996*). Podstawą irlandzkiej jurysdykcji w sprawach rozwodowych jest miejsce zamieszkania, a nie narodowość.

Powiązane strony

Służba Sądowa Irlandii

Oasis: informacje dotyczące służb publicznych

Ostatnia aktualizacja: 12/11/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.